

DATOS IDENTIFICATIVOS

Xogo na educación infantil

Materia	Xogo na educación infantil			
Código	V51G110V01912			
Titulación	Grao en Educación Infantil			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OP	3	2c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Pumares Lavandeira, Lucía			
Profesorado	Pumares Lavandeira, Lucía			
Correo-e	lucia.pumareslavandeira@ceu.es			
Web	http://http://www.escuelamagisterioceuvigo.es/			
Descrición xeral	Esta materia trata dunha introdución á dimensión sociolóxica da educación. Principalmente realizarase unha aproximación a este campo das Ciencias Sociais.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe

Código

- A1 Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
- A2 Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
- A3 Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
- A4 Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
- A5 Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
- B4 Fomentar a convivencia na aula e fóra dela e abordar a resolución pacífica de conflitos. Saber observar sistematicamente contextos de aprendizaxe e convivencia e saber reflexionar sobre eles.
- B5 Reflexionar en grupo sobre a aceptación de normas e o respecto aos demais. Promover a autonomía e a singularidade de cada estudante como factores de educación das emocións, os sentimentos e os valores na primeira infancia.
- B7 Coñecer as implicacións educativas das tecnoloxías da información e a comunicación e, en particular, da televisión na primeira infancia.
- B9 Coñecer a organización das escolas de educación infantil e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Asumir que o exercicio da función docente debe perfeccionarse e adaptarse aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida.
- B10 Actuar como orientador de pais e nais en relación coa educación familiar no período 0-6 e dominar habilidades sociais no trato e relación coa familia de cada estudante e co conxunto das familias.
- B11 Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovelos nos estudantes.
- B12 Comprender a función, as posibilidades e os límites da educación na sociedade actual e as competencias fundamentais que afectan aos colexios de educación infantil e aos seus profesionais. Coñecer modelos de mellora da calidade con aplicación aos centros educativos.
- C1 Comprender os procesos educativos e de aprendizaxe no período 0-6, no contexto familiar, social e escolar.
- C4 Recoñecer a identidade da etapa e as súas características cognitivas, psicomotoras, comunicativas, sociais, afectivas.
- C10 Crear e manter lazos de comunicación coas familias para incidir eficazmente no proceso educativo.
- C12 Promover e colaborar en accións dentro e fóra da escola, organizadas por familias, concellos e outras institucións con incidencia na formación cidadá.

C13	Analizar e incorporar de forma crítica as cuestións máis relevantes da sociedade actual que afectan á educación familiar e escolar: impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das pantallas; cambios nas relacións de xénero e intergeneracionais; multiculturalidade e interculturalidade; discriminación e inclusión social e desenvolvemento sostenible.
C14	Coñecer a evolución histórica da familia, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e educación no contexto familiar.
C23	Comprender que a observación sistemática é un instrumento básico para poder reflexionar sobre a práctica e a realidade, así como contribuír á innovación e a mellóraa en educación infantil.
C24	Dominar as técnicas de observación e rexistro.
C25	Abordar análise de campo mediante metodoloxía observacional utilizando tecnoloxías da información, documentación e audiovisuais.
C26	Saber analizar os datos obtidos, comprender críticamente a realidade e elaborar un informe de conclusións.
C27	Situar a escola infantil no sistema educativo español, no contexto europeo e no internacional.
C28	Coñecer experiencias internacionais e exemplos de prácticas de innovadoras en educación infantil.
C29	Valorar a importancia do traballo en equipo
C30	Participar na elaboración e seguimento de proxectos educativos de educación infantil no marco de proxectos de centro e en colaboración co territorio e con outros profesionais e axentes sociais.
C31	Coñecer a lexislación que regula as escolas infantís e a súa organización.
C36	Coñecer a metodoloxía científica e promover o pensamento científico e a experimentación.
C37	Adquirir coñecementos sobre a evolución do pensamento, os costumes, as crenzas e os movementos sociais e políticos ao longo da historia.
C43	Favorecer as capacidades de fala e de escritura.
C62	Relacionar teoría e práctica coa realidade do aula e do centro.
C64	Participar nas propostas de mellora nos distintos ámbitos de actuación que se poidan establecer nun centro
C66	Coñecer formas de colaboración cos distintos sectores da comunidade educativa e da contorna social.
C67	Estas competencias, xunto coas propias do resto de materias, quedarán reflectidas no Traballo fin de Grado que compendia a formación adquirida ao longo de todos os ensinos descritos.
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita
D5	Coñecemento de informática
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D11	Habilidades nas relacións interpersoais
D12	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D13	Razoamento crítico
D14	Compromiso ético
D15	Aprendizaxe autónoma
D16	Adaptación a novas situacións
D17	Creatividade
D18	Lideranza
D19	Coñecemento doutras culturas e costumes
D20	Iniciativa e espírito emprendedor
D21	Motivación pola calidade

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Ser capaces de utilizar as achegas da socioloxía como un instrumento de análise e comprensión da realidade.	A1	B12	C13	D1
	A2		C14	D6
	A3		C23	D13
	A4		C24	D14
	A5		C25	D15
			C26	D19
			C36	
			C37	
			C62	
			C67	
Analizar a educación como un feito social, como unha institución básica na sociedade actual.	B9	C4		D1
	B12	C13		D13
		C27		
		C31		

Descubrir os aspectos sociais non pedagóxicos implicados nos procesos educativos (transformacións sociais, economía e mercado de traballo, política[]).	A1	B9	C13 C27 C31	
Comprender as demandas institucionais da educación no contexto actual: multiculturalidad e interculturalidad, desigualdade, segregación, discriminación, inclusión e exclusión social, impacto das linguaxes visuais, familias, relacións de xénero, relacións intergeneracionais...		B7 B9 B12	C13 C27 C28	D12
Analizar o impacto social e educativo das linguaxes audiovisuais e das tecnoloxías.		B7 B9 B12	C13	
Coñecer a evolución da institución familiar, os diferentes tipos de familias, de estilos de vida e de educación no contexto familiar, todo iso para poder interactuar eficazmente coas familias.		B10	C1 C10 C14 C66	
Avaliar as accións dentro e fóra dos centros educativos destinadas á formación cidadá.		B4 B5 B11	C12 C30 C64	D14 D21
Comprender textos complexos, sintetizar e traballar con diferentes tipos de informacións. E saber expresarse correctamente por escrito e de maneira oral en público.	A2 A3 A4 A5		C43 C67	D1 D3 D6 D13 D15
Ser capaces de escoitar e comprender aos demais, de facerse entender un mesmo (de forma oral e escrita), e de asumir a responsabilidade propia e do grupo.			C29 C43	D2 D3 D5 D7 D8 D9 D11 D16 D17 D18 D20

Contidos

Tema	
A perspectiva sociolóxica, conceptos xerais e perspectivas teóricas sociolóxicas.	- A perspectiva sociolóxica na vida cotiá. - A socioloxía como ciencia: orixes e desenvolvemento. - A socioloxía da educación - As achegas da socioloxía clásica: Comte, Durkheim, Marx e Weber.
Cultura e educación.	- Culturas familiares e cultura escolar: a reprodución cultural e os factores sociais do rendemento escolar. - Culturas xuvenís e educación.
Socioloxía da interacción na aula e resolución de conflitos.	A escola como microsociedade, o currículo oculto, a disrupción na aula, a violencia escolar...
Educación e cidadanía.	A diversidade cultural no contexto escolar, o xénero nos procesos de interacción...
O impacto das novas Tecnoloxías da Información e a Comunicación (TIC) na educación.	A revolución do TIC e a sociedade da información: os riscos e as novas oportunidades que ofrecen.
Contexto social, cambios sociodemográficos e acceso ao mercado de traballo. Políticas educativas.	Relación entre sistema social e sistema educativo, funcións sociais da educación e retos educativos nos novos escenarios sociais: o abandono escolar.
Socioloxía da familia.	A análise sociolóxica da familia: a rápida transformación da institución familiar na sociedade actual, diversidade de modelos fronte ao modelo tradicional, a socialización no marco da familia, os modelos de socialización familiar, a relación familia-escola...

Planificación

	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Lección maxistral	20	0	20
Estudo previo	0	34	34
Debate	6	0	6
Resolución de problemas de forma autónoma	6	20	26
Traballo tutelado	8	20	28
Seminario	2	8	10
Presentación	10	8	18
Resolución de problemas e/ou exercicios	2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.

Metodoloxía docente	
	Descrición
Lección maxistral	Exposición e explicación por parte da profesora dos contidos teóricos da materia obxecto de estudo.
Estudo previo	Sempre, antes de cada sesión presencial-maxistral, o alumnado deberá ler e traballar pola súa conta a documentación ou o material proposto e facilitado pola profesora.
Debate	Charla aberta entre o grupo de alumnos e a profesora. Poderá centrarse nun tema ou subtema dos contidos da materia, no comentario ou análise dalgún exemplo ou caso concreto, na posta en común dalgún exercicio ou tarefa desenvolvida previamente de maneira individual ou grupal...
Resolución de problemas de forma autónoma	Realización de diversas tarefas ou informes sobre temáticas tratadas na materia.
Traballo tutelado	Realización dun traballo teórico-práctico en pequenos grupos de traballo.
Seminario	Directrices de elaboración do traballo, supervisión e resolución de dúbidas.
Presentación	Exposición oral ante o grupo clase do traballo teórico-práctico realizado nos pequenos grupos de traballo.

Atención personalizada

Avaliación						
	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Lección maxistral	Asistencia a clase, boa actitude e PARTICIPACIÓN nas diferentes actividades realizadas nela: debates, postas en común, reflexións...	10	A1 A2 A3 A4	B4 B5 B11	C13 C43	D1 D3 D11 D13 D15
Traballo tutelado	Consistirá na avaliación dun traballo escrito de análise e reflexión, realizado individualmente, seguindo os criterios explicados pola docente.	25	A1 A2 A3 A4 A5	B4 B5 B10 B11	C10 C12 C13 C25 C26 C28 C29 C30 C36 C43 C62 C64	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D8 D12 D13 D14 D16 D17 D18 D20 D21
Presentación	Avaliarase a exposición oral dos traballos tutelados realizados en pequenos grupos.	25	A1 A2 A3 A4 A5		C13 C29 C43 C67	D1 D2 D3 D6 D9 D11 D13 D16 D17 D18 D20 D21

Resolución de problemas e/ou exercicios	EXAME FINAL. Combinaranse preguntas curtas con algunha pregunta de desenvolvemento.	40	A1 A3 A5	B9 B10 B12	C1 C4 C13 C14 C23 C24 C27 C31 C37 C43 C66 C67	D1 D2 D3 D6 D13 D15 D19
---	---	----	----------------	------------------	--	---

Outros comentarios sobre a Avaliación

Importante:

1. A nota da materia obterase da suma ponderada das cualificacións sinaladas na táboa anterior.
2. A cualificación do traballo grupal NON será a mesma para todos/as os/as compoñentes do grupo. Dependerá do traballo e dominio da materia mostrado por cada compoñente.
3. Para aprobar a materia e calcular a media co resto de cualificacións será necesario obter, como mínimo, unha nota de 5 no exame final.
4. A cualificación da materia NON ten porqué coincidir coa nota obtida no exame final.
5. Os alumnos que, por razóns xustificadas, non poidan asistir a clase regularmente, ou aqueles que asistan a menos do 80% das sesións, acolleranse ao seguinte plan de avaliación:
  - Traballo escrito sobre unha temática acordada coa profesora → 30%
  - Exposición oral de dito traballo escrito → 30%
  - Exame final → 40%

De todos modos, estes alumnos deberán poñerse en contacto coa profesora durante os primeiros días do curso.

6. En caso de obter menos de 5 puntos no exame final de decembro-xaneiro, gardaranse o resto de cualificacións para a convocatoria de xullo.
7. Para saber as datas e horas dos exames (tanto da convocatoria de decembro-xaneiro, coma da de xullo), o alumnado deberá consultar o calendario oficial de exames da escola.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

- Giddens, A., **Sociología**, 7ª ed., Alianza, 2014
- Giddens, A. y Sutton, P.W., **Conceptos esenciales de sociología**, Alianza, 2015
- Taberner Guasp, J., **Sociología y educación. El sistema educativo en sociedades modernas. Funciones, cambios y conflictos**, 4ª ed., Tecnos, 2009
- Trinidad Requena, A. y Gómez, J., **Sociedad, familia y educación. Una introducción a la sociología de la educación**, Tecnos, 2012
- ### Bibliografía Complementaria
- Abellán, J. y Weber, M., **La ética protestante y el espíritu del capitalismo**, Alianza, 2021
- Asensio, M., Corriente, A., López, J.L. y Thorpe, C., **El libro de la sociología**, Akal, 2016
- Bauman, Z., **Amor líquido**, 2ª imp., Paidós, 2023
- Bauman, Z., **¿La riqueza de unos pocos nos beneficia a todos?**, 3ª imp., Paidós, 2017
- Carbonell, J., **La escuela: entre la utopía y la realidad. Diez temas de sociología de la educación**, Octaedro, 1996
- Elias, N., **Sociología fundamental**, Gedisa, 2008
- Fernández Palomares, F., **Sociología de la educación**, Pearson, 2010
- Friedrich, S., Miramón, I. y Palibrk, I., **La sociedad del rendimiento: cómo el neoliberalismo impregna nuestras vidas**, Katakarak, 2018
- Giner, S., **Sociología**, 2ª ed., Península, 2010
- Giner, S., Lamo de Espinosa, E. y Torres, C., **Diccionario de sociología**, 2ª ed., Alianza, 2006
- Guerrero Serón, A., **Manual de sociología de la educación**, Síntesis, 2002
- Iglesias de Ussel, J., Trinidad Requena, A. y Soriano Miras, R.M., **La sociedad desde la sociología: una introducción a la sociología general**, 2ª ed., Tecnos, 2018

Jackson, Ph.W., **La vida en las aulas**, 2ª ed., Morata, 1991

Moraes, N., Brändle, G., Fernández, A.B. y García, J.J., **Sociología de la educación para educadores**, Diego Marín, 2013

Quintana Cabanas, J. M., **Sociología de la educación**, Dykinson, 1993

Rodríguez Olaizola, J.M., **Hoy es ahora (gente sólida para tiempos líquidos)**, Sal Terrae, 2011

Rodríguez Olaizola, J.M., **Mosaico humano**, Sal Terrae, 2015

Sennett, R., **La corrosión del carácter: las consecuencias personales del trabajo en el nuevo capitalismo**, 12ª ed., Anagrama, 2013

Valero Matas, J.A., **Explorando el mundo cotidiano: una introducción a la sociología**, Tecnos, 2019

Yuill, C., Riera, A., Thorpe, C. y Todd, M., **Sociología para mentes inquietas**, DK, 2018

Recomendaciones
